

1 SKIRSNIS. MEDŽIAGOS IR BENDROVĖS ARBA ĮMONĖS IDENTIFIKAVIMAS

1.1 Produkto identifikatorius

Medžiagos pavadinimas: Reformatas

EC Nr. 265-070-9

Indekso Nr. 649-300-00-9

REACH registracijos Nr. 01-2119485819-17-0001

CAS Nr. 64741-68-0

1.2 Medžiagos nustatyti naudojimo būdai ir nerekomenduojami naudojimo būdai

Nustatyti naudojimo būdai: Žaliava kuro gamybai

1.3 Išsami informacija apie saugos duomenų lapo teikėją

Gamintojas:

Akcinė bendrovė *ORLEN Lietuva*

Juodeikių k., LT-89467 Mažeikių r. sav., Lietuva

Telefonas (370) 443 92121

Telefaksas (370) 443 92525

El. pašto adresas: info@orlenlietuva.lt

1.4 Pagalbos telefono numeris:

AB *ORLEN Lietuva* (visą parą): +370 443 92510

Apsinuodijimų informacijos biuras. Apsinuodijimo atveju (visą parą): +370 52 362052

2 SKIRSNIS. GALIMI PAVOJAI

2.1 Medžiagos klasifikavimas

Klasifikacija pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008:

Flam. Liq. 1, H224

Asp. Tox. 1, H304

Skin Irrit. 2, H315

Repr. 2, H361

Muta. 1B, H340

Carc. 1B, H350

STOT SE 3, H336

Aquatic Chronic 2, H411

2.2 Ženklavimo elementai

Signalinis žodis:

Pavojingas.

Pavojaus piktogramos

GHS02

GHS08

GHS07

GHS09

Pavojingumo frazės:

H224: Ypač degūs skystis ir garai.

H304: Prarijus ir patekus į kvėpavimo takus, gali sukelti mirtį.

H315: Dirgina odą.

H336: Gali sukelti mieguistumą arba galvos svaigimą.

H340: Gali sukelti genetinius defektus.

H350: Gali sukelti vėžį.

H361: Įtariama, kad kenkia vaisingumui arba negimusiam vaikui.

H411: Toksiška vandens organizmams, sukelia ilgalaikius pakitimus.

Atsargumo frazės:

P201: Prieš naudojimą gauti specialias instrukcijas.

P210: Laikyti atokiau nuo šilumos šaltinių, žiežirbų, atviros liepsnos karštų paviršių. Nerūkyti.

P273: Saugoti, kad nepatektų į aplinką.

P280: Mūvėti apsaugines pirštines, dėvėti apsauginius drabužius, naudoti akių (veido) apsaugos priemones.

P301+P310: PRARIJUS: Nedelsiant skambinti į Apsinuodijimų kontrolės ir informacijos biurą arba kreiptis į gydytoją.

P331: NESKATINTI vėmimo.

P403+P233: Laikyti gerai vėdinamoje vietoje. Talpyklą laikyti sandariai uždarytą.

2.3 Kiti pavojai

Šios medžiagos sudėtyje nėra jokių angliavandenilinių struktūrų, kurios įvertintos kaip patvarios, bioakumuliacinės ir toksiškos (PBT) arba labai patvarios ir didelės bioakumuliacijos (vPvB) pagal REACH XIII priedą.

Tik profesionaliam naudojimui, išskyrus naudojant kaip kurą.

Papildoma informacija:

Pilnas pavojingumo frazių ir atsargumo frazių tekstas pateikiamas 16 skirsnyje.

3 SKIRSNIS. SUDĖTIS ARBA INFORMACIJA APIE SUDEDAMĄSIAS DALIS

3.1 Medžiagos

Medžiagos pavadinimas	Cas Nr.	EC Nr.	Klasifikavimas pagal CLP
Reformatas	64741-68-0	265-070-9	Flam. Liq. 1, H224 Asp. Tox. 1, H304 Skin Irrit. 2, H315 Repr. 2, H361 Muta. 1B, H340 Carc. 1B, H350 STOT SE 3, H336 Aquatic Chronic 2, H411

Pilnas atsargumo frazių tekstas pateikiamas 16 skirsnyje.

4 SKIRSNIS. PIRMOSIOS PAGALBOS PRIEMONĖS

4.1 Pirmosios pagalbos priemonių aprašymas

Bendroji informacija

Prieš gelbėjant nukentėjusiuosius izoliuoti teritoriją nuo visų galimų užsidegimo šaltinių, taip pat atjungti elektros tiekimo šaltinius.

Užtikrinti tinkamą ventiliaciją ir patikrinti, kad prieš įeinant į uždaras patalpas būtų saugi, kvėpavimui tinkama aplinka.

Prieš pašalinant užterštus drabužius sušlapinkite vandeniu, kad išvengtumėte kibirkščių pavojaus dėl statinės elektros.

Vandenilio sulfidas (H₂S) gali kauptis rezervuarų viršutinėje talpyklos dalyje ir pasiekti potencialiai pavojingą koncentraciją.

Įkvėpus

Simptomai: garų įkvėpimas gali sukelti galvos skausmą, pykinimą, vėmimą ir pasikeitusią sąmonės būseną. Jei sunku kvėpuoti, išveskite nukentėjusį į gryną orą, kad galėtų ramiai kvėpuoti patogioje kvėpavimui pozicijoje.

Jei nukentėjusysis neteko sąmonės ir:

- nekvepuoja – reikia patikrinti, ar nėra pašalinių kvėpavimo trukdžių, ir kad apmokytas personalas atliktų dirbtinį kvėpavimą. Jei būtina, daryti išorinį širdies masažą ir kreiptis medicininės pagalbos.

- kvėpuoja – saugiai paguldykite ir laikykite galvą žemiau liemens lygio. Jeigu reikia, aprūpinti deguonies kauke.

Jei ir toliau sunkiai kvėpuoja, kviesti medicininę pagalbą.

Jei įtariama, kad galima įkvėpti vandenilio sulfido (H₂S):

- gelbėjantis personalas privalo dėvėti kvėpavimo aparatus, diržus ir apsauginius lynus bei laikytis gelbėjimo procedūrų.

- nukentėjusį kuo greičiau pašalinti į gryną orą.

- nedelsdami pradėkite daryti dirbtinį kvėpavimą, jei nukentėjusysis nustojo kvėpuoti.

- gali padėti deguonies aprūpinimas.

- tolesniam gydymui kreiptis medicininės pagalbos.

Patekus ant odos

Simptomai: paraudimas, dirginimas.

Nedelsiant nusivilkti užterštus drabužius, nusiauti avalynę ir saugiai pašalinti. Paveiktą vietą kruopščiai nuplauti vandeniu ir muilu. Jei odos dirginimas, pabrinkimas ar paraudimas stiprėja ir nepraeina, kreiptis į gydytoją.

Dirbant su didelio slėgio įranga, gali įvykti odos pažeidimas produkto čiurkšle. Jei atsiranda žaizdos, nedelsiant kreiptis į gydytoją. Nelaukti, kol pasireikš simptomai.

Esant nežymiems terminiams nudegimams žaizdą atvėsinti. Nudegimo vietą laikyti po šaltu tekančiu vandeniu bent penkias minutes arba kol nulsūgs skausmas. Tačiau, per daug neatšaldyti (vengti hipotermijos).

Patekus į akis

Simptomai: nedidelis dirginimas (nespecifinis).

Atsargiai keletą minučių skalauti akis vandeniu. Išimti kontaktinius lęšius, jei juos nešiojate ir jei lengva išimti. Skalauti toliau. Jei akis ir toliau dirgina, jos patinusios ar matomas miglotas vaizdas, kreiptis į gydytoją.

Prarijus

Simptomai: tikėtini tik keli simptomai: gali pasireikšti pykinimas ir viduriavimas.

Prarijus šią medžiagą gali pasikeisti sąmonės būseną ir prarasti koordinavimą.

Nukentėjusį reikia nedelsiant išgabenti į ligoninę. Nelaukti, kol pasireikš simptomai. Nesistengti sukelti vėmimo, nes yra didelė aspiracijos (plaučių cheminio uždegimo) grėsmė.

Sąmonę praradusiam asmeniui nieko neduoti per burną.

4.2 Svarbiausi simptomai ir poveikis (ūmus ir uždelstas)

Įkvėpus galimas galvos skausmas, pykinimas, vėmimas ir pasikeitusi sąmonės būseną. Patekus ant odos – paraudimas, dirginimas. Patekus į akis pasireiškia silpnas dirginimas (nespecifinis). Prarijus

gali pasireikšti pykinimas ir viduriavimas. Prarijus, kyla didelė aspiracijos (plaučių cheminio uždegimo) grėsmė.

4.3 Nurodymas apie bet kokios neatidėliotinos medicinos pagalbos ir specialaus gydymo reikalingumą

Gydymas atliekamas pagal simptomus. Prarijus, visuomet gresia aspiracija.

5 SKIRSNIS. PRIEŠGAISRINĖS PRIEMONĖS

Degumas

Ypač degūs skystis ir garai.

5.1 Gesinimo priemonės

Tinkamos gaisro gesinimo priemonės

- Putos (gesinimo darbus gali atlikti tik specialiai apmokytas personalas),
- Vandens rūkas (gesinimo darbus gali atlikti tik specialiai apmokytas personalas),
- Sausi cheminiai milteliai,
- Anglies dioksidas,
- Inertinės dujos (pagal nustatytas taisykles),
- Smėlis arba žemės.

Netinkamos gaisro gesinimo priemonės

Nenukreipti vandens srovės tiesiogiai į degantį produktą, nes produktas gali išsitaškyti ir gaisras gali išplisti.

Vengti gesinti putomis ir vandeniu tą patį paviršių vienu metu, nes vanduo sunaikina putas.

5.2 Specialūs medžiagos keliami pavojai

Degimo produktai

Nevisiškai sudegus produktui, į orą gali išsiskirti kietosios ir skystosios cheminės dalelės ar dujos, įskaitant anglies monoksidą ir kitus nenustatytus organinius ir neorganinius junginius.

Jei yra pakankamas sieros junginių kiekis, tai degimo produktuose taip pat gali būti H₂S (vandenilio sulfido) ir SO_x (sieros oksidų) ar sieros rūgštis.

Specifiniai pavojai

Medžiaga plūduriuoja vandens paviršiuje ir gali pakartotinai užsiliepsnoti vandens paviršiuje.

5.3 Patarimai gaisrininkams

Didelio gaisro atveju arba uždaroje ar blogai vėdinamoje patalpoje, reikia dėvėti ugniai atsparius apsauginius rūbus ir autonominį kvėpavimo aparatą su visiškai veidą uždengiančia kauke, veikiančia perteklinio slėgio režimu.

6 SKIRSNIS. AVARIJOS METU TAIKYTINOS PRIEMONĖS

6.1 Asmens atsargumo priemonės, apsaugos priemonės ir skubios pagalbos procedūros

Išsiliejus nedideliame produkto kiekiui: įprastiniai antistatiniai darbiniai drabužiai. Išsiliejus dideliems produkto kiekiams: vientisas cheminėms medžiagoms atsparus ir antistatinis kombinezonas. Cheminėms medžiagoms, ypač aromatiniams angliavandeniliams atsparios darbinės pirštinės.

PASTABA: PVA pirštinės nėra atsparios vandeniui, avarių likvidavimo darbams jos netinka.

Darbinis šalmas. Antistatiniai neslystantys apsauginiai batai. Apsauginiai akiniai arba apsauginis veido skydelis (esant pūslams ar galimam produkto sąlyčiui su akimis).

Kvėpavimo apsauga: naudoti puskaukę arba visą veidą dengiančią kaukę su apsaugos filtru (-ais) nuo organinių garų (ar kai taikoma dėl vandenilio sulfido (H₂S)), arba autonominį kvėpavimo aparatą, atsižvelgiant į produkto išsiliejimo mastą ar numatomą koncentracijos kiekį. Jei situacijos

neįmanoma tinkamai įvertinti, arba galimas deguonies trūkumas, tuomet reikia naudoti tik autonominį kvėpavimo aparatą.

Sustabdyti produkto nuotėkį arba neleisti jam išplisti, jei taip daryti yra saugu. Vengti tiesioginio sąlyčio su išsiliejusia medžiaga. Būti prieš vėją. Išsiliejus dideliems produkto kiekiams, įspėti pavėjui esančių teritorijų gyventojus. Avarijų likvidavime nedalyvaujantiems asmenims nurodyti laikytis atokiau nuo išsiliejimo vietos. Perspėti gelbėjimo tarnybų personalą. Veiksmų pagrįstumą (išskyrus nedidelių išsiliejimų atvejus) visada, jei įmanoma, turi įvertinti ir koordinuoti kompetentingas asmuo, atsakingas už avarijų valdymą. Pašalinti visus užsidegimo šaltinius (pvz. elektros, kibirkščių, ugnies), jei taip daryti yra saugu.

Tais atvejais, kai gali susidaryti pavojingi vandenilio sulfido (H₂S) kiekiai išsiliejimo vietose ir aplink jas, gali būti reikalingi papildomi ar specialūs veiksmai, įskaitant prieigos apribojimus, specialios apsaugos įrangos naudojimą, procedūras ir personalo mokymą.

Esant reikalui, pagal galiojančias taisykles informuoti atitinkamas valdžios institucijas.

6.2 Ekologinės atsargumo priemonės

Išsiliejus sausumoje

Sustabdyti produkto nuotėkį, jei taip daryti yra saugu. Neleisti produktui patekti į kanalizaciją, upes, paviršinius ar kitokius vandens telkinius. Esant būtinybei, aplink išsiliejusį produktą supilti sausų žemių, smėlio ar panašios nedegios medžiagos pylimą.

Jei yra galimybė, didelius išsiliejusius kiekius galima atsargiai padengti putomis ir tuo būdu sumažinti gaisro grėsmę. Nenaudoti tiesioginės vandens čiurkšlės.

Pastatuose ar uždaroje erdmėje užtikrinti tinkamą vėdinimą.

Išsiliejus į vandens telkinius ar į jūrą

Sustabdyti produkto nuotėkį, jei taip daryti yra saugu. Išsiliejus nedideliame kiekiui uždaruose vandens (pvz., uostuose) plotuose, produktą sulaikyti plūdriosiomis užtvaramis ar kita įranga. Išsiliejusiems dideliems kiekiams atviruose vandenyse sulaikyti esant galimybei naudoti plūdriasias užtvaras ar kitas mechanines priemones.

6.3 Izoliavimo ir valymo procedūros bei priemonės

Išsiliejus sausumoje

Išsiliejusiam produktui sugerti naudoti nedegias medžiagas. Išsiliejusio produkto likučius surinkti tinkamomis priemonėmis. Surinktą produktą ir kitas užterštas medžiagas patalpinti atitinkamuose perdirbimui, regeneravimui ar saugiam pašalinimui skirtuose konteineriuose.

Užterštą dirvožemį pašalinti arba perdirbti pagal vietos valdžios taisyklių reikalavimus.

Išsiliejus į vandens telkinius ar į jūrą

Išsiliejusį produktą surinkti specialiais plūdriaisiais adsorbentais. Dideli išsiliejimai atviruose vandenyse turėtų būti laikomi plūduriuojančiomis ar kitomis mechaninėmis priemonėmis ir atkuriami tik tuo atveju, jei tai yra absoliučiai būtina ir jei tai leidžia išvengti gaisro / sprogimo pavojaus. Priešingu atveju neleisti medžiagai plisti ir leisti natūraliai išgaruoti. Dispergentus galima naudoti tik pagal specialisto rekomendaciją ir, jei būtina, gavus vietos valdžios leidimą. Surinktą produktą ir kitas užterštas medžiagas laikyti atitinkamuose regeneravimui ar saugiam pašalinimui skirtuose konteineriuose.

Papildoma informacija

PASTABA: Šios rekomenduojamos priemonės yra pagrįstos labiausiai tikėtinais šio produkto išsiliejimo scenarijais, tačiau tam tikros vietos sąlygos (vėjas, oro temperatūra, bangavimas, srovės kryptis ir greitis) gali daryti ženklią įtaką atitinkamų veiksmų pasirinkimui. Dėl šios priežasties, esant reikalui, vertėtų pasitarti su vietos specialistais. Vietinėmis taisyklėmis gali būti nurodyta, kurių veiksmų reikia imtis, o kurie yra draudžiami.

Vandenilio sulfido (H_2S) koncentracija talpyklose gali pasiekti pavojingas vertes, ypač ilgai laikant. Tai aktualu vykdant operacijas, kurių metu tiesiogiai susiduriama su garais iš rezervuaro. Išsiliejus mažiems produkto kiekiams, ypač atvira ore, kai garai įprastai gana greitai išsisklaido, pavojingos koncentracijos susidaryti neturėtų. Bet tam tikrose vietose, kaip įdubos ar uždaroje patalpose esantys susiaurėjimai, gali susikaupti pavojingi garų kiekiai, kadangi vandenilio sulfido (H_2S) tankis yra didesnis nei aplinkos oras. Visose tokiose situacijose teisingus veiksmus reikia pasirinkti pagal kiekvieną konkretų atvejį.

6.4 Nuoroda į kitus skirsnius

Dėl poveikio kontrolės/asmens apsaugos žiūrėti 8 skirsnį. Dėl atliekų tvarkymo žiūrėti 13 skirsnį.

7 SKIRSNIS. TVARKYMAS IR SANDĖLIAVIMAS

7.1 Su saugiu tvarkymu susijusios atsargumo priemonės

Prieš naudojimą gauti specialias instrukcijas. Sprogių garų ir oro mišinių rizika. Būtina laikytis degių ir sprogių produktų tvarkymui ir sandėliavimui taikomų taisyklių reikalavimų.

Atlikti dėl vandenilio sulfido (H_2S) buvimo talpyklų erdvėse atsirandančio įkvėpimo pavojaus įvertinimą uždaroje erdvėse, produktų likučiuose, talpyklų atliekose ir nuotekose, siekiant nustatyti tinkamas kontrolės priemones.

Produktą laikyti atokiau nuo karščio, kibirkščių, atviros liepsnos, karštų paviršių. Nerūkyti.

Produktą naudoti ir laikyti tik lauke arba gerai vėdinamose vietose. Vengti sąlyčio su produktu.

Pasirūpinti, kad produktas nepatektų į aplinką.

7.2 Saugaus sandėliavimo sąlygos, įskaitant visus nesuderinamumus

Tvarkymas

Pumpuojant produktą (užpildant mobilias cisternas ir jas išpilant) bei imant eminius, gali susidaryti elektrostatinis krūvis, todėl reikia imtis priemonių, apsaugojančių nuo elektrosstatinės iškvėpimo.

Ižeminti ir pritvirtinti konteinerius, cisternas ir perpumpavimo, priėmimo įrangą. Naudoti nesprogią elektros, vėdinimo, apšvietimo įrangą. Naudotis tik nesprogiomis įrankiais.

Garai yra sunkesni už orą. Būkite atsargūs, nes jie gali susikaupti įdubose ir uždaroje erdvėje.

Naudoti tik tanklaivių apatinę apkrovą, laikantis Europos teisės aktų. Atliekant užpylimo, išpylimo ar tvarkymo darbus, nenaudoti suslėgto oro.

Vengti sąlyčio su oda ir akimis. Nepraryti. Vengti įkvėpti garų. Naudoti asmenines apsaugos priemones.

Sandėliavimas

Sandėliavimo teritorija, rezervuarų konstrukcija, įranga ir darbo tvarka turi atitikti galiojančius Europos, šalies ar vietos įstatymus. Sandėliavimo įranga turi būti įrengta su atitinkamomis dambomis, kad nuotėkio ar išsiliejimo atveju produktas neužterštų dirvožemio ar vandens.

Rezervuarų vidaus įrangos valymo, apžiūros ir remonto darbus gali atlikti tik kvalifikuotas ir tinkamą įrangą turintis personalas, kaip nurodyta šalies, vietos valdžios ar kompanijos nustatytoje normose. Prieš patenkant į rezervuarus ir pradėdant bet kokius darbus uždaroje erdvėje, reikia patikrinti, kiek aplinkos ore yra deguonies ir koks degumo lygis.

Jei įtariama, kad gali susidaryti vandenilio sulfidas (H_2S), reikia tikrinti H_2S lygį aplinkos ore.

Nelaikyti produkto kartu su oksiduojančiomis medžiagomis.

Tinkamos ir netinkamos sandėliavimo įrangai medžiagos

Tinkamos medžiagos: konteineriai (talpyklos) arba jų vidinė dalis turi būti pagaminta iš lengvo, nerūdijančio plieno.

Netinkamos medžiagos: kai kurios sintetinės medžiagos, priklausomai nuo medžiagos savybių ar naudojimo paskirties, gali būti netinkamos konteinerių (talpyklų) ar jų vidinės dalies gamybai. Dėl medžiagų tinkamumo būtina pasitarti su gamintoju.

Informacija dėl produkto gabenimui naudojamų konteinerių

Laikyti tik originaliame konteineryje (talpykloje) arba šios rūšies produktui skirtame konteineryje. Konteinerius (talpyklas) laikyti sandariai uždarytus ir tinkamai pažymėtus. Saugoti nuo saulės spindulių.

Konteinerių (talpyklų) viršutinėje dalyje gali kauptis lengvi angliavandenilių garai ir sukelti užsidegimo ar sprogimo pavojų. Atidaryti lėtai, siekiant kontroliuoti galimą spaudimą dėl slėgio, susidariusio talpoje. Tuščiame konteineryje (talpykloje) gali būti degių produkto likučių. Gerai neišvalius konteinerių juos virinti, lituoti, gręžti, pjaustyti ar deginti draudžiama.

7.3 Konkretus galutinio naudojimo būdas (-ai)

Reformatas naudojamas kaip žaliava kuro gamybai.

8 SKIRSNIS. POVEIKIO KONTROLĖ / ASMENS APSAUGA

8.1 Kontrolės parametrai

Ribinės poveikio vertės

Laikytis nustatytų nacionalinių leistino poveikio darbe ribų. Jei jos nėra nustatytos, rekomenduojamas šis trumpalaikis poveikio ribinis dydis – 300 mg/m³.

8.2 Poveikio kontrolė

8.2.1 Techninio valdymo priemonės

Mažinti poveikį naudojant uždaras sistemas, pakankamą bendrąją bei vietinę ventiliacijas.

Jei galimas poveikis, apriboti prieigą. Užtikrinti apmokymus personalui. Vengti sąlyčio su oda. Sumažinti riziką dėvint tinkamas pirštines (išbandytas pagal EN374) ir kombinezonus, kad būtų išvengta odos užteršimo; dėvėti kvėpavimo takų apsaugą, kai nustatoma, kad galimas poveikis. Išsiliejus kuo greičiau išvalyti.

Reguliariai tikrinti medžiagų koncentraciją darbo aplinkos ore ir reguliuoti iki minimalaus leistino lygio.

8.2.2. Individualios apsaugos priemonės:

Kvėpavimo takų apsaugos priemonės

Darbo metu, kai darbuotojai yra neišvengiamai veikiami išsiskyrusių produkto garų ir dujų didelio kiekio, būtina naudoti tinkamas kvėpavimo takų apsaugos priemones, pvz., pagal EN 14387. Darbui aparatų viduje ar kitose uždaroje erdvėse **draudžiama** naudoti filtruojančias dujokaukes, o būtina naudoti specialią izoliuojančią įrangą. Kvėpavimo takų apsaugos priemonės turi būti parenkamos ir naudojamos pagal gamintojų instrukcijas ir kitus įstatymais nustatytus reikalavimus.

Akių apsaugos priemonės

Jeigu produktas gali patekti į akis, būtina dėvėti apsauginius akinius (pvz. pagal EN 166).

Odos ir kūno apsaugos priemonės

Rankų apsaugos priemonės

Naudoti naftos produktams atsparias pirštines (patikrintas ir atitinkančias standartą EN374). Esant sąlyčiui su oda skubiai nuplauti.

Kitos apsaugos priemonės

Būtina dėvėti apsauginius rūbus (išbandytas pagal EN 465) ir kitą apsauginę įrangą. Apsauginė apranga turi būti reguliariai tikrinama ir tvarkoma.

Specialūs nurodymai higienai

Laikytis asmeninės higienos reikalavimų. Prieš pertraukas ir po darbo plauti rankas. Esant sąlyčiui su oda skubiai nuplauti.

8.2.3 Poveikio aplinkai kontrolė

Reikia tikrinti emisijas iš ventiliacijos ir gamybinės įrangos, kad būtų užtikrintas jų atitikimas aplinkosaugos teisės aktų reikalavimams. Kai kuriais atvejais, siekiant sumažinti emisiją iki priimtino lygio, gali tekti įrengti garų filtrus ar modifikuoti darbo proceso įrangą.

9 SKIRSNIS. FIZINĖS IR CHEMINĖS SAVYBĖS

9.1 Informacija apie pagrindines fizikines ir chemines savybes

a) išvaizda	bespalvis skystis.
b) kvapas	būdingas kvapas.
c) kvapo atsiradimo slenkstis	nėra informacijos.
d) pH	informacija nereikšminga.
e) lydymosi/užšalimo temperatūra	mažesnė kaip minus 20 °C.
f) pradinė virimo temperatūra ir virimo temperatūros intervalas	36 – 190 °C.
g) pliūpsnio temperatūra	mažesnė kaip minus 40 °C.
h) garavimo greitis	nėra informacijos.
i) degumas (kietųjų medžiagų, dujų)	1,4 – 7,6 %.
j) viršutinė (apatinė) degumo riba ar sprogstamumo ribinės vertės	netaikoma.
k) garų slėgis	40 - 50 kPa (37,8 °C).
l) garų tankis	nėra duomenų.
m) santykinis tankis	0,77 – 0,81 g/cm ³ (15 °C).
n) tirpumas	Netaikoma. Naftos angliavandeniliai vandenyje nedisocijuoja.
o) pasiskirstymo koeficientas: n-oktanolis/vanduo	netaikoma.
p) savaiminio užsidegimo temperatūra	280 – 470 °C.
r) klampa	< 1 mm ² /s (40 °C).
s) sprogstamosios (sprogiosios savybės)	nesprogi.
t) oksidacinės savybės	nėra oksiduojanti medžiaga.

10 SKIRSNIS. STABILUMAS IR REAKTINGUMAS

10.1 Reaktingumas

Nesukelia pavojingų reakcijų, jei tvarkant ir sandėliuojant laikomasi atsargumo priemonių.

10.2 Cheminis stabilumas

Stabilus esant aplinkos temperatūrai.

10.3 Pavojingų reakcijų galimybė

Pavojingos reakcijos su stipriomis oksiduojančiomis medžiagomis.

10.4 Vengtinios sąlygos

Aukšta aplinkos temperatūra.

Vengti elektrostatinės elektros iškrovų ir kitų užsidegimo šaltinių.

Laikyti atokiau nuo karščio / kibirkščių / atviros liepsnos / karštų paviršių. Nerūkyti.

10.5 Nesuderinamos medžiagos

Vengti sąlyčio su stipriomis oksiduojančiomis medžiagomis, guma, plastiku.

10.6 Pavojingi skilimo produktai

Terminio skilimo produktai kinta priklausomai nuo sąlygų.

Dalinio skilimo metu susidaro dūmai, anglies dioksidas, anglies monoksidas ir kitos kenksmingos dujos. Toksiškų dujų koncentracija uždaroje erdvėje ar patalpoje gali pasiekti pavojingą ribą.

11 SKIRSNIS. TOKSIKOLOGINĖ INFORMACIJA

11.1 Informacija apie toksikologinį poveikį

Poveikio būdai

Reformatas gali patekti į organizmą per odą, įkvėpus ir prarijus.

a) ūmus toksiškumas

Eksperimentiniai ūmaus toksiškumo duomenys:

Prarijus $LD_{50} > 5000$ mg/kg (OECD TG 401 bandymų metodika),

Įkvėpus $LC_{50} > 5610$ mg/l (OECD TG 402 bandymų metodika),

Patekus ant odos $LD_{50} > 2000$ mg/kg (OECD TG 403 bandymų metodika).

b) odos ėsdinimas arba dirginimas

In vivo odos dirginimas: Dirgina odą.

c) didelis kenksmingumas akims ir (arba) akių dirginimas

In vivo akių dirginimas: Nedirgina.

d) kvėpavimo takų arba odos jautrinimas

Odos jautrinimas: nėra įrodymų, kad jautrina odą.

e) mutageninis poveikis lytinėms ląstelėms

Dauguma mutageniškumo tyrimų neigiami, kadangi medžiagos sudėtyje yra $< 0,1$ % benzeno.

f) kancerogeniškumas

Nelaikoma kancerogeniška, kadangi šios medžiagos sudėtyje yra $< 0,1$ % benzeno.

g) toksiškumas reprodukcijai

Ilgalaikis toksiškumas vaisingumui įkvėpus NOAEC 20000 mg/m³,

Įkvėpus NOAEL > 24700 mg/m³ (OECD 421 bandymų metodika),

Toksiškumas vystymuisi įkvėpus NOAEC 23900 mg/m³

h) STOT (vienkartinis poveikis)

Gali sukelti mieguistumą arba galvos svaigimą. Įkvėpus veikiama centrinė nervų sistema.

i) STOT (kartotinis poveikis)

Gali pakenkti organams, jeigu medžiaga veikia ilgai arba kartotinai. Organas taikiny: centrinė nervų sistema.

j) aspiracijos pavojus

Prarijus taip pat gresia aspiracija.

Ilgalaikis ir lėtinis toksiškumas

Eksperimentiniai ūmaus toksiškumo duomenys:

Pasikartojantis trumpalaikis poveikis patekus ant odos NOAEL 3750 mg/kg per dieną (28 d.),

Pasikartojantis trumpalaikis poveikis įkvėpus NOAEC 9840 mg/m³ (28 d.),

Pasikartojantis ilgalaikis poveikis įkvėpus NOAEC 20000 mg/m³ (90 d.),

Pasikartojantis ilgalaikis poveikis patekus ant odos NOAEL 375 mg/kg/d (24 mėn.),
Pasikartojantis ilgalaikis poveikis įkvėpus NOAEC 1402 mg/m³.

Trumpalaikio poveikio įtaka

Nedidelės koncentracijos produkto garai šiek tiek dirgina akis ir kvėpavimo takus. Skystas produktas, patekęs į akis, gali sukelti trumpalaikį akių graužimą ar paraudimą, o užtiškęs ant odos, gali nežymiai sudirginti ir sausinti odą.

Prarijus mažus kiekius, žalingas produkto poveikis mažai tikėtinas, tačiau didesni jo kiekiai gali sukelti pykinimą ir viduriavimą. Prarijus taip pat gresia aspiracija.

Ilgalaikio poveikio įtaka

Esant pakartotiniam ar užtęstam produkto sąlyčiui su oda, gali pradėti pykinti, atsirasti svaigimas, galvos skausmas ir mieguistumas; galimas cheminis plaučių uždegimas, dermatitas. Jei produkte yra didelis potencialiai kenksmingų policiklinių arenų kiekis, tai užsitęsęs ir pakartotinis sąlytis su oda gali sukelti odos ligas, įskaitant odos vėžį.

PASTABA: Reformato tvarkymas įprastinėmis sąlygomis toksikologinio pavojaus nekelia.

12 SKIRSNIS. EKOLOGINĖ INFORMACIJA

12.1 Toksiškumas

Kenksminga vandens organizmams, gali turėti ilgalaikį neigiamą poveikį vandens aplinkai. Ant vandens paviršiaus gali susidaryti išsiliejusio produkto plėvelė, kuri gali fiziškai pakenkti vandens organizmams. Dėl susidariusios plėvelės sutrinka deguonies patekimas į vandenį.

Ekspimentiniai duomenys:

Ūmus poveikis vandens bestuburiams EL₅₀ 4,5 mg/l, 48 val.,

Ūmus poveikis vandens dumbliams EL₅₀ 3,1 mg/l, 72 val., NOELR 0,5 mg/l,

Ūmus poveikis žuvims LL₅₀ 10 mg/l, 96 val. (*Oncorhynchus mykiss*),

Ūmus poveikis žuvims LL₅₀ 8,2 mg/l, 96 val. (*Pimephales promelas*),

Ilgalaikis poveikis vandens bestuburiams NOELR 2,6 mg/l, 21 d.,

Toksiškumas mikroorganizmams LL₅₀ 15,41 mg/l, 72val.

12.2 Patvarumas ir skaidomumas

Medžiaga yra UVCB angliavandenilis. Šio bandymo standartiniai bandymai skirti atskiroms medžiagoms ir nėra tinkami šiai sudėtinei medžiagai.

12.3 Bioakumuliacinis potencialas

Medžiaga yra UVCB angliavandenilis. Šio bandymo standartiniai bandymai skirti atskiroms medžiagoms ir nėra tinkami šiai sudėtinei medžiagai.

12.4 Judrumas dirvožemyje

Medžiaga yra UVCB angliavandenilis. Šio bandymo standartiniai bandymai skirti atskiroms medžiagoms ir nėra tinkami šiai sudėtinei medžiagai.

12.5 PBT ir vPvT vertinimo rezultatai

Šioje medžiagoje nėra jokių angliavandenilinių struktūrų, kurios įvertintos kaip PBT arba vPvB.

12.6 Kitas nepageidaujamas poveikis

Vengti produkto patekimo į aplinką.

Nėra reikšmingo toksiškumo.

13 SKIRSNIS. ATLIEKŲ TVARKYMAS**13.1 Atliekų tvarkymo metodai**

Atliekos sunaikinamos taikant nukenksminimo būdus, vadovaujantis nacionaliniais reikalavimais ir vietos valdžios patvirtintomis taisyklėmis, arba naudojantis rangovų, kurie turi leidimą naikinti atliekas, paslaugomis. Tvarkant atliekas, įsidėmėti jų keliamus pavojus ir imtis būtinų saugumo priemonių. Asmenys, tvarkantys atliekas, turi dėvėti asmenines apsaugos priemones.

Tuščiuose rezervuaruose ir cisternose gali būti produkto liekanų, todėl ant jų turi būti įspėjamieji užrašai, kaip nuorodos apie saugų saugyklų eksploatavimą ir atliekų šalinimą. Tuščios saugyklos kelia gaisro pavojų, nes jose gali būti degaus produkto liekanų ir garų.

DRAUDŽIAMA virinti, lituoti bei kitaip remontuoti cisternas prieš tai jų tinkamai neparuošus.

14 SKIRSNIS. GABENIMO INFORMACIJA

14.1 JT numeris	1268
14.2 JT teisingas krovinio pavadinimas	UN 1268, NAFTOS DISTILIATAI K.N. (Reformatas)
14.3 Gabenimo pavojingumo klasė (-s)	3
Etiketė(-ės)	3

Pavojaus identifikavimo Nr. (HIN)	33
EmS numeris	F-E, S-E
Apribojimo tuneliuose kodas	D/E
14.4 Pakuotės grupė	I
14.5 Pavojus aplinkai	Aplinkai pavojingas
Jūros teršalas	Taip

14.6 Specialios atsargumo priemonės naudotojams

Atsargiai: Degios skystos medžiagos.

14.7 Nesupakuotų krovinių vežimas pagal MARPOL konvencijos II priedą ir IBC kodeksą
Nėra duomenų.**15 SKIRSNIS. TEISINĖ INFORMACIJA****15.1 Su konkrečia medžiaga ar mišiniu susiję saugos, sveikatos ir aplinkos teisės aktai Lietuvoje:**

Europos Komisijos Reglamentas (ES) Nr. 2015/830; Europos Komisijos Reglamentas (ES) Nr. 453/2010; Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 1907/2006; Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 1272/2008; Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir preparatų įstatymas (Žin., 2000, Nr.36-987; 2004, Nr. 116-4329; 2005, Nr. 79-2846; 2006, Nr. 65-2381; 2008, Nr. 76-3000; 2010, Nr. 145-7434; 2010, Nr. 157-7967; 2012, Nr. 132-6648; Teisės aktų registras, Nr. 2015-11085); LR pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymas (Žin., 2001, Nr. 85-2968; Žin., 2005, Nr. 86-3206; Žin., 2008, Nr. 71-2699; 2011, Nr. 138-6526; 2012, Nr. 6-191; 2013, Nr. 110-5429; 2013, Teisės aktų registras, Nr. 2014-00038; Nr. 2014-05579; Nr. 2016-00088); LR sveikatos apsaugos ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. rugsėjo 1 d. įsakymu

Nr. V-824/A1-389, patvirtinta Lietuvos higienos norma HN 23:2011 „Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribiniai dydžiai. Matavimo ir poveikio vertinimo bendrieji reikalavimai“ (Žin., 2011, Nr. 38-1804)

15.2 Cheminės saugos vertinimas

Reformato cheminės saugos vertinimas nebuvo atliktas.

16 SKIRSNIS. KITA INFORMACIJA

Saugos duomenų lapo peržiūros metu, jame pateikti duomenys buvo patikslinti ir išdėstyti pagal Europos Komisijos Reglamento (ES) Nr. 2015/830 reikalavimus.

Santrumpos ir akronimai

CAS	Cheminių medžiagų tarnyba
EC	EINECS (Europos esamų komercinių medžiagų sąrašas) ar ELINCS (Europos registruotų cheminių medžiagų sąrašas)
EL ₅₀	Poveikio ribinė vertė 50 % tirtos populiacijos
EN	Europos standartizacijos komiteto Europos standartas
ES	Europos Sąjunga
IBC kodeksas	Tarptautinis pavojingų cheminių krovinių pervežimo užpylimu kodeksas
JT	Jungtinės Tautos
LC ₅₀	Mirtina (letalinė) koncentracija 50 % tirtos populiacijos
LD ₅₀	Mirtina dozė 50 % tirtos populiacijos (vidutinė mirtina dozė)
LL ₅₀	Mirtino poveikio ribinė vertė 50 % tirtos populiacijos
LR	Lietuvos Respublika
MARPOL	Tarptautinė taršos iš laivų prevencijos konvencija
NOAEC	Nepastebėto neigiamo poveikio koncentracija
NOAEL	Nepastebėto neigiamo poveikio ribinė vertė
NOELR	Nenustatytas efekto krūvio lygis
OECD	Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija
PBT	Patvari, biologiškai besikaupianti, toksinė
REACH	Cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų Reglamentas
SDL	Saugos duomenų lapas
STOT	Specifinis toksiškumas konkrečiam organui
UVCB	Nežinomos ar kintamos sudėties cheminės medžiagos, sudėtiniai reakcijų produktai ar biologinės medžiagos
vPvB	Labai patvari ir labai biologiškai besikaupianti

Pavojingumo frazės:

- H224: Ypač degūs skystis ir garai.
- H304: Prarijus ir patekus į kvėpavimo takus, gali sukelti mirtį.
- H315: Dirgina odą.
- H336: Gali sukelti mieguistumą arba galvos svaigimą.
- H340: Gali sukelti genetinius defektus.
- H350: Gali sukelti vėžį.
- H361: Įtariama, kad kenkia vaisingumui arba negimusiam vaikui.
- H411: Toksiškas vandens organizmams, sukelia ilgalaikius pakitimus.

Atsargumo frazės:

P201: Prieš naudojimą gauti specialias instrukcijas.

P210: Laikyti atokiau nuo šilumos šaltinių, žiežirbų, atviros liepsnos karštų paviršių. Nerūkyti.

P273: Saugoti, kad nepatektų į aplinką.

P280: Mūvėti apsaugines pirštines, dėvėti apsauginius drabužius/naudoti akių (veido) apsaugos priemones.

P301+P310: PRARIJUS: Nedelsiant skambinti į Apsinuodijimų kontrolės ir informacijos biurą arba kreiptis į gydytoją.

P331: NESKATINTI vėmimo.

P403+P233: Laikyti gerai vėdinamoje vietoje. Talpyklą laikyti sandariai uždarytą.

Nenaudokite produkto kitiems tikslams nei nurodyta gamintojo informacijoje. Tokio naudojimo atveju naudotojas gali būti paveiktas nenumatytų pavojų.

Jei turite klausimų ar abejonių dėl SDL, jo turinio, ar kitokių su produkto saugumu susijusių klausimų, rašykite adresu: info@orlenlietuva.lt

PASTABA: Informacija, pateikta šiame saugos duomenų lape, traktuojama kaip teisinga informacijos paskelbimo metu. Garantijos dėl šiame lape pateiktų duomenų ir informacijos užbaigtumo nėra. Čia pateikta informacija yra tik nurodymai saugiam darbui, naudojimui, perdirbimui, sandėliavimui, atliekų tvarkymui. Ji negali būti laikoma garantiniu lapu ar kokybės pažymėjimu. Informacija tinka tik specifinei medžiagai ir gali netikti, jei ši medžiaga naudojama su kitomis medžiagomis ar naudojama kitaip, nei nurodyta šiame lape.

Akcinė bendrovė **ORLEN Lietuva** nepriima jokios atsakomybės dėl avarių ar nelaimingų atsitikimų, kilusių dėl neteisingo naudojimo, eksploatavimo ar rekomenduotų taisyklių nesilaikymo.